Il-benefiċċju għal diżimpjieg

ILLUM se nkompli l-ħarsa tagħna lejn il-benefiċċji soċjali li jingħataw għal żmien qasir. Wara li l-ġimgħa l-oħra tkellimna dwar il-Benefiċċju għal Mard, illum se nitkellmu dwar il-Benefiċċju għal Diżimpjieg.

Għal darb'oħra nirringrazzja lill-kollega tiegħi Anton Ċesare (Assistent Direttur għal Customer Care) li tani għajnuna kbira biex inwassal it-tagħrif tal-lum.

X'inhu l-Benefiċċju għal Diżimpjieg?

Persuna li taħdem fuq bażi ta' kuntratt ta' servizz u għalhekk tħallas il-kontribuzzjonijiet dovuti (jiġifieri persuna impjegata iżda mhux taħdem għal rasha) tista' tkun intitolata li tirċievi l-Benefiċċju għal Diżimpjieg sakemm din il-persuna tkun qiegħda tirreġistra għax-xogħol taħt l-Ewwel Parti tar-Reġistru miżmum mil-Korporazzjoni tax-Xogħol u Taħriġ (ETC).

L-istess bħalma rajna fil-każ tal-Benefiċċju għal Mard ħmistax ilu, biex wieħed jista' jkollu dritt għal dan il-benefiċċju kontributorju jrid ukoll jissodisfa t-test tal-kontribuzzjonijiet.

It-test tal-kontribuzzjonijiet

Kif semmejt fl-aħħar artiklu tiegħi il-fattur importanti u determinanti biex persuna tkun intitolata għall-benefiċċji kontributorji huwa t-test tal-kontribuzzjonijiet. Fil-każ tal-Benefiċċju għal Diżimpjieg, fil-prinċipju huwa simili għal dak li ttrattajt għar-rigward tal-Benefiċċju għal Mard.

Fil-fatt il-persuna li titlob dan il-benefiċċju trid tissodisfa żewġ testijiet kontributorji li huma: l-ewwel test, li l-persuna jrid ikollha mill-anqas ħamsin (50) kontribuzzjoni mħallsa bħala persuna impjegata minn mindu daħlet fl-iskema tas-Sigurtà Soċjali sad-data immedjatament qabel issir it-talba; u t-tieni test, il-persuna jrid ikollha mill-anqas għoxrin (20) kontribuzzjoni mħallsa jew akkreditati bħala persuna impjegata fis-sentejn ta' qabel issir it-talba.

Hawnhekk wieħed jistaqsi kemm idum jitħallas dan il-benefiċċju. Il-massimu ta' żmien li persuna tkun eliġibbli li tirċievi l-benefiċċju huwa ta' sitt xhur (sitt ijiem fil-ġimgħa) jew 156 ġurnata. Biex tingħata dan l-ammont ta' benefiċċju l-persuna jrid ikollha talanqas tliet snin sħaħ ta' kontribuzzjonijiet imħallsin bħala impjegata u li mhux diġà intużaw biex fuqhom tħallsu xi benefiċċji kontributorji oħrajn.

Ftit eżempji

Nerġgħu nagħtu ftit eżempji kif għamilt fl-aħħar artiklu tiegħi. L-ewwel eżempju (A), jekk inti tagħmel talba għall-Benefiċċju għal Diżimpjieg illum (allura fl-2010) u matul is-sena preċedenti (2009) ħallast sena sħiħa ta' kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali bħala persuna impjegata, inti żgur li se tissodisfa it-testijiet kontributorji msemmija. Se jkollok (i) il-50 kontribuzzjonijiet imsemmijin fl-ewwel test immedjatament qabel it-talba kif ukoll mill-ewwel ta' Jannar sal-ġurnata li spiċċajt mix-xogħol u se jkollok (ii) l-20 kontribuzzjoni li għandek bżonn fit-tieni test.

Eżempju ieħor (B) – nassumu li ilek taħdem għal numru ta' snin u dejjem ħallast il-kontribuzzjoni, għamilt sena wieqaf mix-xogħol u erġajt bdejt taħdem u wara ngħidu aħna sitt xhur taħdem u tħallas il-kontribuzzjoni bħala persuna impjegata (f'sitt xhur jiġu madwar 26 kontribuzzjoni) u erġajt spiċċajt mix-xogħol. Anke hawn, inti se tikkwalifika għaliex se jkollok (i) il-50 kontribuzzjonijiet imsemmijin fl-ewwel test immedjatament qabel it-talba għax se tkun ilek taħdem għal numru ta' snin u se jkollok (ii) l-20 kontribuzzjoni li għandek bżonn fit-tieni test għax fis-sentejn ta' qabel suppost li se jkollok madwar 52 kontribuzzjoni mħallsa għax tkun ħdimt madwar sena.

L-aħħar eżempju (Ċ) – nassumu li ilek taħdem għal numru ta' snin bħala persuna li issa taħdem għal rasha (self-occupied) u dejjem ħallast il-kontribuzzjoni u spiċċajt mix-xogħol. Bdejt tirreġistra għax-xogħol. Hawnhekk inti ma tikkwalifikax għal Benefiċċju għal Diżimpjieg minħabba li għandek kontribuzzjonijiet mħallsin bħala persuna li taħdem għal rasha u mhux bħala persuna impjegata. Dawn il-kontribuzzjonijiet ma jgħoddux għal Benefiċċju għal Diżimpjieg biss iżda naturalment jgħoddu għal kull benefiċċju jew pensjoni oħra li huma kontributorji.

Naturalment, jekk persuna tkun infurmata li m'għandhiex dritt għall-Benefiċċju għal Diżimpjieg, hija tista' dejjem tagħmel Appell quddiem l-Arbitru tas-Sigurtà Soċjali skont kif ikun indikat fuq l-ittra li tirċievi fi żmien 30 jum minn din l-ittra. Iżda huwa importanti ħafna li qabel tappella, tieħu parir minn xi uffiċjal tagħna fl-Uffiċċji Distrettwali. Dan biex l-ewwel nett ikun żgurat li r-rekord tal-kontribuzzjonijiet tal-persuna huwa aġġornat u anke biex tara jekk tkunx intitolata għall-Assistenza għal Diżimpjieg (Għajnuna Soċjali) jew kif ħafna jafuha, ir-'relief' jew assistenzi oħrajn. Fuq dawn l-assistenzi jkollna l-opportunità li nitkellmu aktar 'il quddiem.

X'inhuma kontribuzzjonijiet akkreditati?

Huwa importanti li nerġa' nsemmi l-kontribuzzjonijiet akkreditati. Kif diġà għidtilkom fl-aħħar artiklu tiegħi, kull persuna li ġeneralment tissodisfa t-testijiet kontributorji, fil-każ tal-benefiċċji li jingħataw għal żmien qasir, tista' tikkwalifika għall-kontribuzzjonijietakkreditati. Dawn il-kontribuzzjonijiet akkreditati huma importanti ħafna għax għall-fini tal-mod kif jinħadmu l-benefiċċji kontributorji, inkluż il-pensjonijiet, dawn jitqiesu qishom imħallsin.

Fil-każ tal-Benefiċċju għal Diżimpjieg, il-kontribuzzjonijiet akkreditati jingħataw lil kull persuna impjegata ta' 'l fuq minn 18-il sena għal kull ġimgħa sħiħa li tirreġistara għax-xogħol. Il-ġimgħa sħiħa hija meqjusa mit-Tnejn sas-Sibt. Anke persuna li taħdem għal rasha, għalkemm m'għandhiex dritt għall-Benefiċċju għal Diżimpjieg, hija intitolata għall-kontribuzzjonijiet akkreditati kemm-il darba tissodisfa ż-żewġ testijiet imsemmijin fuq. Ta' min jirrimarka wkoll li persuna taħt it-18-il sena hija intitolata għal kontribuzzjonijiet akkreditati anke jekk tkun ħallset kontribuzzjoni tas-sigurtà soċjali waħda.

Tajjeb li tkun taf

Persuna tista' tikkwalifika għal Benefiċċju għal Diżimpjieg wara li tkun ħallset 13-il kontribuzzjoni bħala persuna impjegata. Issa jekk kemm-il darba il-persuna ma tkunx għamlet użu mill-perjodu kollu mogħti lilha fuq talba preċedenti u lanqas ma tkun ħallset it-13-il kontribuzzjoni bħala persuna impjegata hi se tkun intitolata li tirċievi biss id-differenza bejn in-numru ta' jiem oriġinarjament mogħtija u l-għadd ta' jiem attwalment imħallsin qabel issir it-talba l-ġdida.

Eżempju, inti kellek talba għal Benefiċċju għal Diżimpjieg fejn kont ġejt intitolat għal massimu ta' 156 ġurnata. Wara disa' ġimgħat (54 ġurnata) waqaft tirreġistra u bdejt taħdem bħala persuna impjegata fejn domt biss 12-il ġimgħa. Waqaft mix-xogħol u erġajt bdejt tirreġistra. Peress li ma ħallastx il-massimu rikjest ta' 13-il kontribuzzjoni ma terġax tkun intitolat għal 156 ġurnata iżda għal 102 ġranet (156 – 54 = 102 ġranet). Jgħaddu 17-il ġimgħa (102 ġranet) u l-Benefiċċju għal Diżimpjieg jieqaf u wara terġa' tibda taħdem bħala persuna impjegata fejn tagħmel biss ġimgħa waħda xogħol. Dan ifisser li tkun ħallast kontribuzzjoni waħda.

Tibda tirreġistra għax-xogħol iżda ma tikkwalifikax għal Benefiċċju għal Diżimpjieg peress li ma ħallastx 13-il bolla wara l-eżawriment tal-benefiċċju. F'dan il-każ trid talanqas tagħmel 12-il ġimgħa oħra f'impjieg bħala persuna impjegata, tħallas it-12-il kontribuzzjoni biex tkun tista' tikkwalifika għal Benefiċċju għal Diżimpjieg wara li tkun bdejt tirreġistra għax-xogħol.

Benefiċċju Speċjali għal Diżimpjieg

Ta' min jirrimarka li persuna assigurata li tikkwalifika għal Benefiċċju għal Diżimpjieg li hija kap ta' familja jew tgħix għal rasha tista' tikkwalifika wkoll għal Benefiċċju Speċjali għal Diżimpjieg diment li l-persuna tagħmel talba għal Assistenza Soċjali għal Diżimpjieg fl-Uffiċċju Distrettwali.

Jekk il-persuna tikkwalifika għal din l-assistenza soċjali, hija mbagħad tirċievi il-Benefiċċju Speċjali għad-Diżimpjieg. Il-persuna tista' wkoll tkun intitolata għal differenza fl-Assistenza Soċjali għal Diżimpjieg jekk ir-rata applikabbli skont in-numru ta' membri fil-familja tkun ogħla mir-rata tal-Benefiċċju Speċjali għal Diżimpjieg.

Biex persuna tikkwalifika għall-Assistenza Soċjali għal Diżimpjieg (u sussegwentement għal Benefiċċju Speċjali għal Diżimpjieg) il-persuna ma tridx teċċedi l-iskala stabbilita tal-mezzi wara li d-Dipartiment inkwistjoni jkun ħa inkonsiderazzjoni d-dħul totali ta' dik il-persuna u d-dipendenti tagħha f'dik id-dar.

Għaldaqstant il-persuna trid tissottometti kull dokument neċessarju fejn juri xi dħul għandha. Dwar dan ikollna l-opportunità li nitkellmu aktar 'il quddiem.

Il-ħlas tal-benefiċċju

Kif diġa' spjegajt fl-artiklu ta' qabel, ir-rata tal-benefiċċji kontributorji li jitħallsu għal żmien qasir tiġi stabbilita għal kull jum u mhux fil-ġimgħa bħalma huma l-pensjonijiet, il-benefiċċji u l-għajnuniet l-oħrajn.

Fil-każ tal-Benefiċċju għal Diżimpjieg, persuna li tissodisfa l-kriterji msemmijin aktar qabel tkun intitolata għal jum ta' benefiċċju (bir-rata stabbilita) għal kull kontribuzzjoni mħallsa sakemm dan ma jaqbiżx 156

IMPORTANTI: L-informazzjoni li qed tingħata f'din ir-rubrika m'hijiex intenzjonata li titqies bħala parir legali dwar xi drittijiet għal kwalunke benefiċċju soċjali jew materja oħra ta' sigurtà soċjali. L-għan ta' din ir-rubrika huwa purament u unikament biex tingħata informazzjoni ġenerali dwar is-sistema tas-sigurtà soċjali f'Malta. Għal aktar tagħrif tista' żżur il-websajt tagħna www.msp.gov.mt, tibgħat imejl fuq social.security@gov.mt, tista' tmur f'wieħed mill-uffiċċji distrettwali tagħna f'Malta u Għawdex jew inkella iċċempel fuq in-numru 159.

ġurnata (jew sitt xhur bis-sitt ijiem fil-ġimgħa).

Ir-rata kuljum tal-Benefiċċju għal Diżimpieg għal ġenitur singlu jew persuna miżżewġa li tmantni lill-konjugi li ma jaħdimx jew ma taħdimx full-tajm hija ta' Đ10.85.

Dan ifisser li xi ħadd li jirreġistra għal ġimgħa sħiħa jirċievi benefiċċju li jammonta għal Đ65.81 fil-ġimgħa.

Fil-każ tal-persuni l-oħra, inkluż dawk singoli, ir-rata imħallsa hija ta' Đ7.10 kuljum. Jiġifieri xi ħadd li jirreġistra għal ġimgħa sħiħa jirċievi benefiċċju li jammonta għal Đ42.60 fil-ġimgħa.

Kemm-il darba persuna tikkwalifika għal Benefiċċju Speċjali għal Diżimpieg allura r-rata għal ġenitur singlu jew persuna miżżewġa li tmantni lill-konjugi li ma jaħdmux hija ta' Đ18.22 jew Đ109.32 fuq ġimgħa ta' sitt ijiem waqt li fil-każ tal-persuni l-oħra, inkluż dawk singoli, ir-rata hi ta' 11.90 kuljum. Jiġifieri xi ħadd li jirreġistra għal ġimgħa jirċievi Đ71.40 fil-ġimgħa.

MARK MUSÙ
Direttur għall-Iżvilupp Strateġiku u Relazzjonijiet Internazzjonali – Dipartiment tas-Sigurtà Soċjali

Fl-artiklu li jmiss se nagħti ħarsa lejn il-Benefiċċju għal Korriment fuq ix-xogħol kif ukoll l-Għotja għall-Korriment fuq ix-xogħol.

Kont taf li…

- L-ETĊ iżżomm tliet reġistri. L-ewwel parti tar-reġistru hija għal dawk il-persuni li jew qatt ma ħadmu jew inkella li sfaw bla xogħol. Persuna biex tkun eliġibbli għal Benefiċċju għal Diżimpieg trid tirreġistra taħt din il-parti tar-reġistru u trid turi l-ħerqa li titħarreġ u/jew taħdem.
- It-tieni parti tar-reġistru hija għal dawk il-persuni li rriżenjaw minn xogħolhom minn jeddhom, inkella tkeċċew mix-xogħol mhux minħabba problemi fl-ażjenda fejn kienu jaħdmu, jew ma pprovdewx id-dokumenti neċessarji biex wieħed jirreġistra għax-xogħol inkella li tneħħew mill-ewwel parti tar-reġistru.
- It-tielet parti tar-reġistru hija għal persuni li diġà jaħdmu iżda li jixtiequ jkunu avżati b'opportunitajiet ġodda ta' xogħol. Taħt din il-parti hemm inklużi wkoll persuni, l-aktar studenti, li qegħdin ifittxu xogħol temporanju. Hemm persuni oħrajn li jixtiequ impieg partajm bħala l-uniku impieg jew jixtiequ impieg ieħor barra dak li diġà għandhom bħalissa.
- Il-Benefiċċju għal Diżimpieg jista' jitħallas biss lil min jirreġistra taħt l-ewwel parti tar-reġistru tal-qgħad. Persuna li titlef ix-xogħol għandha tirrikorri fl-Uffiċċju tar-Reġistrazzjoni tal-ETC fl-Aċċess, 72 Triq Melita, il-Belt Valletta biex tibda tirreġistra taħt l-ewwel parti. Infakkar li meta persuna tirreġistra għax-xogħol l-ewwel darba mal-ETC taħt l-ewwel parti tar-reġistru, dan awtomatikament ikun meqjus bħala applikazzjoni u allura m'hemmx bżonn li wieħed japplika għal dan il-benefiċċju.
- Jekk il-persuna taħseb li għandha dritt għal benefiċċji oħrajn, bħall-għajnuna soċjali, din trid tapplika għalihom xorta. Għalhekk wara din il-persuna tkun tista' tmur fl-eqreb uffiċċju distrettwali tas-sigurtà soċjali biex tistaqsi jekk tkunx intitolata għal xi benefiċċju jew assistenza oħra apparti l-Benefiċċju għal Diżimpieg. Wieħed ma jridx jinsa wkoll li l-persuna trid tieħu magħha l-Karta tal-Identità, u dejjem jekk għandha, iċ-Ċertifikat ta' Tmiem ta' Impjieg kif ukoll ċertifikati akkademiċi.

Errata corrige

Fl-artiklu ta' ħmistax ilu, l-ewwel paragrafu taħt is-sotto titolu "Tajjeb li tkun taf" ried jaqra hekk: Huwa importanti ħafna li nsemmi li ċ-ċertifikat il-blu jrid jasal fid-Dipartiment tas-Sigurtà Soċjali sa mhux aktar tard minn għaxart (10) ijiem mid-data tal-eżami tat-tabib. Nuqqas ta' dan jista' jtellef milli persuna tirċievi dan il-benefiċċju. Huwa ferm importanti li d-dettalji fuq iċ-ċertifikat mediku jimtlew kollha u jkunu jistgħu jinqraw għax dan jista' jew itellef milli jinħareġ il-benefiċċju inkella tista' tingħata rata ta' ħlas ħażina.

Staqsi lis-Sur Mark Musù billi tikteb lil:

Paġna Sigurtà Soċjali, l-orizzont,
A41 Qasam Industrijali, Marsa, MRS3000

inkella b'imejl bis-suġġett "Paġna Sigurtà Soċjali" fl-indirizz ***ittri@unionprint.com.mt****. Il-mistoqsijiet iridu jkunu ta' interess ġenerali, mhux każi privati jew personali.*